

תצוגת חתיכות

המשך מעמוד 11

מתחבב כאן ומחפש את המחר. הוא הביא אתו סרט עלילתי ציוני על כובשי הנגב, ו- תריסר אנשים ראו אותו, סתם תיירים יש- ראליים שהודמנו הנה.

בערב הולכים לראות סרט יפאני. הוא לא כל כך טוב כמו ראשיון. אבל יש בו צילוי- מים יפים מאד. שם הסרט פונדק באוסקה.

בסאן מארקו פגשנו את מריה פליקס, ה- וזה כל מה שראינו מפסטיבל הסרטים. בסאן מארקו פגשנו את מריה פליקס, ה- יפהפיה המקסיקנית. ניגשתי אליה וצילמתי אותה, וכעבור חמישה רגעים השחירה כל כיכר סאן מארקו ממעריצים שהקיפו אותה וביקשו ממנה אוטוגרף.

מה להגיד לכם? היה פסטיבל כביר, אין לי ספק שלאמנות הקולנוע צפוי עתיד גדול.

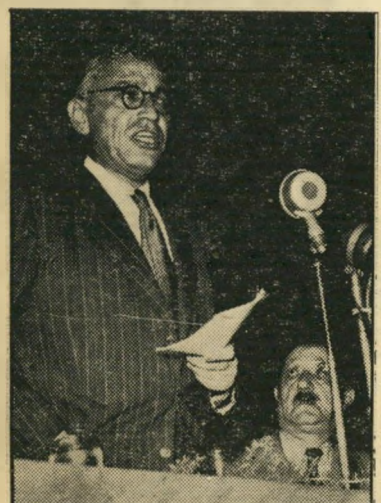
נס במילאנו

במילאנו מתקיימת הטריינג'ה, תערוכה של אמנות שימושית הנערכת אחת לשלוש שנים. בישראל יודע כל אדם מן בן-אמוץ ומטה שיש במילאנו טריינג'ה, אבל במילאנו לא פגשתי אף איטלקי ששמע על כך או יכול להראות לי את הדרך, כנראה מפני שיש להם הרבה תערוכות. ובכל זאת מצאתי את הדרך לשם, מפני שרציתי לראות את הסולם של דן בן-אמוץ.

לפני שנסעתי לאיטליה אמרתי לדן: אם אבוא למילאנו, אכתוב את האמת על הסולם שלך, אמר לי דן: אל תהיה טיפש. עשה חשבון כמה חברים הפסדת בזמן האחרון. נשאר לך עוד חבר אחד, למה לך להפסיד גם אותו? תכתוב את האמת על הסולם שלי, ונישאר ידידים. אולי עוד תצטרך אותי פעם? הטריינג'ה היא בנין ענקי, בלב הפארק של מילאנו, מול אכסניית-הנוער, ברחוב שאף איטלקי, כאמור, אינו יודע היכן הוא. האי-טלקים מציגים שם הכל - החל מדירות מרוהטות לסטודנטים (חדר קטן ונחמד, עם מיטה רחבה, רדיו קטן, אצטבת ספרים נח- מדה, כורסה קטנות חמודות) ועד לתוררי פרופיסורים (עם אנציקלופדיה), ואחרי זה באים אולמות עם כל מיני מוצרי-זכוכית ו- קרמיקה, שעין לא ראתה כמוהם. בכלל, מה שייך לזכוכית, אין כמו האיטלקים. העי- שייית-הזכוכית של מוראנו, בונציה, מיוצגת כאן בכבוד. בונציה ראתי מה שעשו פיקאסו וסולואדור דאלי ופראנץ ג'יר בשיתוף עם האמנים המקומיים, אך כאן אני רואה דברים יפים לא פחות.

הביתן הישראלי מסודר בטוב-טעם, בזאת אני נאלץ להודות, אבל מחוץ לסולם של דן בן-אמוץ (אני מקוה שנישאר ידידים) כמעט ואין לראות בו מאומה. העין תופסת רק כמה סולמות מתכת מעשה ידי בצלאל שץ, כמה קערות מתכת ותכשיטי פלסטיק מעשה ידי זהרה שץ, את קערות המתכת יכלה ל- השאיר בבית לפי דעתי, ובמרכזו צומד לו משה לביא, טיפוס ישראלי המשתלם במי- לאנו במשהו, ולידו סולם העץ המופלא של דן, שכל המבקרים שואלים מהו ולמה נועד. אני חושב שזהו הסולם בו מספסת האמנות הישראלית מאינ-לאן.

הביתהי מרקיזה שחקים כאשר אני מס- תכל כסלוג ונוכח, שמשתתפים כאן לא פחות מחמשים ישראלים. איפה הם? יכול להיות שכל אחד הכניס גם את הקרובים שלו, כמו שעשתה משפחת שץ, אבל משפחת שץ שלחה מוצגים. ואולי זה עוד נס במילאני.

מזר המדען

הפולשים היו אריסטוקרטים

הפגני האחרון של רומא. אחרי שחידש את פולחן האלילים, הצר את צעדי הנוצ- רים (אך מבלי לרדפם), העלה על דעתי שעוד יש לפניו משימה: לחוש את בית המקדש של היהודים. הוא נהן הוראות מת אימות, אולם עוד לפני ההגשמה יצא ל- מלחמה נגד פרס, נפל קרבן לבגידה, מוגר ונהרג. יורשו, ידיד נוצרי, שם קץ לחלו- מות.

בארץ לא נשאר שריד וזכר ליוליאן. מושל מחוז בריטי חובב עתיקות (אך אנטי- אר-

ערכים, תורכים). הפולשים והצלבנים נש- ארו גוף זר במרחב, קיימו את עצמם זמן מה בכוח התנופה של הפלישה הראשונה אך נפלטו לבסוף ונעלמו ממפת הארץ.

הרגיע ייבין: ישנו הבדל אחד יסודי. הפולשים והצלבנים לא הצליחו להיאחו באומת הארץ, להתנחל בה, להקים בו- התישבות עובדת, להכות בה שרשים תר-בותיים של ממש. מכל הבחינות האלה, שונה מהם מדינת-ישראל. היה זה נימוק משכנע. אולם אחרי אר-

שמשון הגבור

העמודים התמוטטו

ציוני), רונאלד סטורס, ציונה לקרוא את אחד מרחובותיה הראשיים של ירושלים ה- חדשה על שמו, דרך יוליאן. אולם הויר- דים, כפוייה-טובה, שכחו את יוליאן - אך יצאו האנגלים את הארץ, ביטלו את- השם.

השבוע, כשביקרו באי הכינוס הארכיא- לוגי באשקלון (ראה לעיל) בתערוכה-עתי- קות שנערכה מטעם המועצה המקומית, היתה להם ההזדמנות לראות זו הפעם הראשונה את יוליאן פנים אל פנים. רו- דולף יונס, צלם-עיתונות חיפאי ואוסף-עתי- קות חובב, גילה לא מכבר פסל שהוכר לו מטבע רומאי מסוים. הוא השווה את הפרצופים. לא נשאר ספק: נמצא פסל של יוליאן, היחיד בעולם.

הידיעה גרמה לסנסציה בינלאומית, כמו תגלית אחרת של יונס, שתמונתה הוצגה גם היא בתערוכה: מגורה מן התקופה הביזנטית, שנמצאה באשקלון, מראה את שמשון מקעקע את עמודי מקדש דגון.

חוקרי-העתיקות המקצועיים שנכחו ב- כינוס לא טרחו לבקר בתערוכה. הם הסתכס- כו בזמן עם יונס, החובב הנלב, התרימו את תערוכתו, אף שהאוסף שלו הוא יחיד במינו בארץ, תוצאה של קרבנות אישיים מרובים משך שנים רבות. הסיבה המשווע- רת: קנאה מקצועית.

בעה ימים של סיורים והרצאות, שרר בין- באי הכינוס מצב-רוח מהורה. היה ברור להם: כדי שישראל תימלט מגורל הפלש- תים, עליה ללמוד הרבה מסיבות כשלוונם.

פני הכופר

פלאביוס קלאודיוס יוליאנוס, שנכנס ל- היסטוריה כיוליאן הכופר, היה אדם מענין מאד. בהיותו בן שש הרג הקיסר קונס- טנטיוס, בן-דודו, את הוריו וכל משפחתו, כדי למנוע התחרות בלתי-הוגנת על כס הקיסרות. קונסטנטיוס, (השני), בן הקיסר שהפך את הנצרות לדת הרשמית של רומא, חינך את יוליאן בדת הנוצרים. אולם יוליאן למד באתונה את דרכי הפגנים, הוקסם עלידי היופי של דת יופיטר, בחל בנוצרים שזנאיה-שעשועים.

בראש צבא רומאי, מיגר יוליאן את הגרמנים, הדף אותם אל מעבר לנהר רייך, הדבר לא מצא חן בעיני הקיסר. הנסיון לימד כי מצביא מנצח עלול להת- גלות כמתחרה מסוכן. לכן סקד להעביר את מיטב צבאו של יוליאן למקום אחר. החיילים התמרדו, המליכו את יוליאן (בני- גוד לרצונו) כקיסר. למרבה הנוחיות מת קונסטנטיוס מוות טבעי באותם הימים. קנאה מקצועית. הוא היה הקיסר

עתיקות בשדות פלשת, 1954

כמעט באותו זמן ששבטים פרימיטיביים ממדבר סיני, שנכנסו להיסטוריה כבני-ישראל, חדרו לארץ כנען ממזרח, ראתה הארץ פני- שה גדולה שניה, ממערב.

הפולשים, אנשי ים, באו מן האי כרתים, שתרבותה המפוארת כבר היתה אז בסימן של התמוטטות גמורה, כני כרתים (א-כפתור) נחתו בקפריסין ורודוס, ניטו לשוא להיאחו בחוף הצפוני של מצריים, אולם השתלטו על חוף כנען - משפך הירקון דרומה, עד מדבר סיני. הם נהגו לשפלה זו את שמם: ארץ פלשת.

איש אינו יודע בדיוק מגין בא השם פלשתים. הניחוש המשכנע ביותר: שר- בוש של שם הפלשטים, העם הילודי ששלט ביחן לפני כוא היוונים. אולם כיום ידועה ארץ-ישראל למרבית האנושות כארץ הפלש- תים.

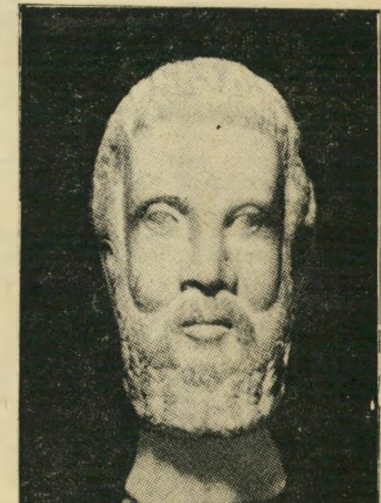
מלבד השם לא השאירו הפולשים עק- בות רבות בארץ. שפתם אינה ידועה, כי בבואם לארץ קיבלו במהרה את שפת הכנע- נים, את אלוהיהם (דגון, בעל-זבוב) זאת שמתיהם הפרטיים. השבוע התכנסו ארבע מאות אורחים ישראליים, חלקם מדענים מקצועיים, חלקם חובבים, כדי למיין עקבות אלה, לשמוע משך ארבעה ימים הרצאות על הפולשים באחת מערי פלשת, אשקלון. ביר-קשה. על במת בית-העם של אשקלון, השייך לקבוצת בנינים הנראית כאילו נגזרה מאלבום תמונות יפה יהודי בקה על הנוף, עמד נשיא האיניברסיטה, בנימין זאב מור (קלסתר, העולם הזה 838). בקול אקמי יבש, שהסתיר הבקורת עדינות של הומור, גולל למאזיניו את ההיסטוריה של העם שהביא לארץ את השימוש בברזל.

שיטת ההיאחזות של הפולשים היי הפוכות משיטות הישראלים של אז. בעוד שבטי ישראל התמוגו עם בני הארץ, אך הטילו עליהם במידה רבה את דתם ותרבותם, קיבלו הפולשים את תרבות בני הארץ ודתם, אך שלטו בהם ביד קשה. הם היו עם אריסטוקרטי, שכוחו רוכז במצודות-שלטון מיוחדות.

הפלשתים גברו על הישראלים בשרה- הקרב, כבשו את המרכז הלאומי בשילה, הנחיתו על ישראל את המהלומה שהמריצה זה השבטים המפולגים להתאחד, להמליך ליהם מלך.

פלשתים, צלבנים, ציונים. שעה 9. מזר תיאר את תולדות פלשת, ישבו לצדו על הבמה שלושת הנציגים העליונים של מדינת ישראל: קרובו של מור, נשיא המדינה ישחק בן-צבי, ראש-הממשלה ויושב- ראש הכנסת. היה בכך משום סמליות. כי כמעט במוחו של כל אחד מן הנוכחים גיקרה השאלה ששמואל ייבין, חוקר הע- תיקות, העז לבטאה: האמנם דומים הציו- נים של היום לפולשים ולצלבנים של אז? הדמיון בולט לעין: שלוש הפלישות באו ממערב, התנגשו עם בני-הארץ ושי- ליטיה שבאו ממזרח (כנענים, ישראלים,

* האחרות: עזה, אשדוד, גת, עקרון.

יוליאן הכופר

היהודים היו כפויי-טובה

* בשנת 357 לספירה.